

El llenguatge

6/XI/1980

Cridar algú

Certs verbs tenen dos o més sentits diferents, que corresponen a vegades a diferents comportaments gramaticals. També s'esdevé, però, que aquests sentits diferents són prou acostats per a permetre l'expressió d'una mateixa idea acollint-se a qualsevol d'ells, cosa que exigeix de fer-ho amb la formulació gramatical adequada per a cada cas. Aquest divers comportament gramatical d'alguns verbs, segons el significat exacte amb què són usats, afecta, especialment, el seu règim i la natura d'aquell dels seus complements que sol ésser una designació personal.

El verb cridar és un d'aquests nombrosos verbs que pot ésser usat amb diversos significats, amb comportament gramatical diferent. Per al nostre comentari, els reduïrem a dos: «dir (alguna cosa) cridant» i «invitar (algú) a venir, especialment pronunciant el seu nom». En tots dos casos cridar és un verb transitiu, que exigeix, per tant, un complement directe o acusatiu. La diferència està, però, que en el segon cas el complement directe del verb cridar és necessàriament de designació personal, cosa que rarament s'esdevé en el primer cas. No tenir en compte aquesta diferència, és a dir, el comportament d'aquest verb segons el significat exacte amb què hom el fa servir, és el que emmena a dubtar entre aquestes dues frases: El vaig cridar que vingúes i Li vaig cridar que vingúes.

Si usàvem el verb amb el primer dels dos sentits indicats, «dir (alguna cosa) cridant», caldria dir Li vaig cridar que vingúes, frase que equival a Li vaig dir cridant que vingúes. Notem que foren possibles frases anàlogues, però de sentit diferent i fins i tot oposat com Li vaig cridar que hi anava jo o Li vaig cridar que no vingúes. En totes elles el complement directe és la cosa dita a crits i el complement de designació és l'indirecte o datiu.

En canvi, si usàvem el verb amb el segon sentit, caldria dir, simplement, El vaig cridar, frase que equival a Li vaig dir que vingúes. Però tampoc no rebutjaríem categòricament una oració com El vaig cridar, que vingúes, que cal limitar-se a considerar redundant. (Crida'l, que vingui és, de fet, una frase molt usual.) En aquest cas, que vingúes, ja no representa el complement directe de cridar, com en el cas anterior, sinó que és una oració final que té un valor de reforç. Per això no fóra possible, en aquest cas, transformar que vingúes en que no vingúes. Efectivament, «El vaig cridar, que no vingúes» és una proposició absurda.

Albert Jané